

Gimbernat, 2010 (**), 54, 55-57

TRANSCRIPCIÓ D'UNES AUTÒPSIES DE 1803

CALBET I CAMARASA, JOSEP M.

Acadèmic corresponent de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya

RESUM: Oferim el text d'una autòpsia realitzada a Barcelona el 1803 pels professors del Reial Col·legi de Cirurgia de Barcelona.

Paraules clau: Autòpsia Barcelona 1803. Reial Col·legi de Cirurgia de Barcelona.

RESUMEN: Ofrecemos el texto de una autopsia realizada en Barcelona por los profesores del Real Colegio de Cirugía.

Palabras clave: Autopsia Barcelona 1803. Real Colegio de Cirugía de Barcelona

*

Al tombant del segle XVIII-XIX i al soplug del Reial Col·legi de Cirurgia ja eren relativament freqüents, a Barcelona, les pràctiques d'autòpsies, ja fos amb finalitat simplement clínica o per ordre judicial. Tot i així no sembla que s'hagin conservat gaires exemples del protocol seguit, ni encara menys del text d'algunes d'elles. És per aquesta raó que suposem pot tenir un cert interès la lectura del text d'unes autòpsies fetes a Barcelona el 29 d'octubre de 1803, a dos cadàvers, que van ser supervisades pels mestres del Reial Col·legi de Cirurgia. Tot fa pensar que la intenció de la recerca en les autòpsies practicades seria el de determinar si la patologia de què van ser portadors, i que els va causar la mort, podia ser d'una malaltia contagiosa o no. Curiosament els mestres del Reial Col·legi de Cirurgia no es pronuncien sobre aquesta qüestió i es limiten a fer una simple descripció macroscòpica del què van percebre en els cadàvers, sense adoptar cap criteri sobre la causa de la mort ni de si en vida podien haver estat transmissors d'alguna malaltia. També desconexem el responsable directe de fer les autòpsies que hauria pogut ser un cirurgià o potser algun estudiant.

Les autòpsies va ser realitzades per ordre del president de la Diputació de Sanitat, Marquès de Vallesantoro.

TRANSCRIPCIÓ LITERAL

Excmo Sr.

*Los Médicos y Cirujanos comisionados por V. Exca para presenciar la inspección de los cadáveres del Capitán Holandés muerto en casa Don Juan Bautista Cabañes y el de Vicente Navarro, Marinero del Bergantín **Prueba** nos hemos conferido cerca el Lazareto de esta ciudad a este efecto y hemos observado lo siguiente:*

Cadáver del Capitán Holandés

La superficie externa estaba cubierta de dilatados cardenales, ó manchas amoratadas especialmente en la parte posterior y con la sola compresión que ha sufrido la cara al tiempo de aserrar el cráneo se ha eschimidado la cara o puesto amoratada. Abierto el abdomen se ha presentado el epiplon marchito y como macerado y la superficie exterior de los intestinos de color morado y abiertos se obserbava que su cara interna era negra. El ventrículo en la superficie externa amarillento y la interna lívida. El hígado amarillo en la superficie externa y en lo interior verdoso según los cortes, que se les ha dado. La vegiga de la hiel llena de bilis negra.

Aserrado el cráneo se ha visto la parte exterior del cerebro algo más roja de lo regular o algo lleno de sangre sus vasos. El cerebelo más lleno ahún que el cerebro.

Cadáver de Vicente Navarro

La superficie exterior de su cuerpo estaba menos amoratada que la del Capitán Holandés. Abierto el abdomen se veía el epiplon marchitado y muy consumido. El estómago e intestinos, particularmente los delgados estaban algo amoratados en la superficie externa y la interna de color lívido lleno de venas varicosas. El Hígado más prominente de lo regular; su superficie convexa entre amarillo y amoratado y en lo interior presentaba en los cortes un color verdi-negro y estaba más hinchado de lo regular. La vegiga de la hiel contenía poca bilis, pero negra.

Lo que no se expresa en esta relación sobre las demás partes del cuerpo no tenía nada de irregular.

Barcelona 29 de octubre de 1803

A las siete y media de la noche habiendo empezado la disección a las quatro de la tarde.

Transcripció d'unes autòpsies de 1803

Signatures: *Luís Prats, Vicente Grasset, Benito Pujol, Francisco Colom, Francisco Salvá, Vicente Mitjavila, Narciso Rosés, Antonio San-German, Buenaventura Vila, Bernardo Ribes, Lorenzo Grasset y Rafael Steva.*

Ilmo Sr Marqués de Vallesantoro, Presidente de la Diputación de Sanidad.

*

Aquest document es troba l'Arxiu Històric de Barcelona, Lligall Sanitat, Sèrie V-13.